Слава нашай роднай вызваліцельніцы---гераічнай Чырвонай Арміі!

Дзеючая армія

Герой Совецкага Саюза гвардыі старшы сержант П. А. Кабанаў наглядае за ворагам.
Да вайны тав. Кабанаў работаў у калгасе Іванаўскай вобласці.
Фотахроніка ТАСС.

Героіка аднаўлення

За дзесяць месяцаў 1944 года прадпрыемствы Гомеля выпусцілі прадукцыі ў нязменных цэнах 1926-27 года на 13.000.324 рублі.

* * *

Мужныя і адважныя размінёры Асоавіяхіма размініравалі 11.479 квадр. кіламетраў плошчы і 973 насялёныя пункты. Знішчана, абясшкоджана і сабрана 167.591 штука мін розных зацыі. Снарадаў і іншых Н-сучатых адзінак абясшкоджана 110 тысяч штук.

* * *

Комсамольска-маладзёжная змена т. Русакова на станцыі Н. выконвае вытворчыя нормы на 235 процантаў. Замест 5 мінут на падачу адной тоны вугалю на паравоз, затрачваецца толькі паўтары—дзве мінуты. У прамысловасці горада зараз работае 122 комсамольска-маладзёжныя брыгады.

* * *

32 машынна-трактарныя станцыі абслугоўвалі калгасы вобласці. Тэхнічная аснашчонасць іх на 1 лістапада складае: трактароў—555, камбайнаў—50, малацілак—43, культыватараў—63, сеялак—75. План трактарных работ на 10 лістапада выканан на 106 процантаў.

Трактарная брыгада № 5 т. Гадлеўскага (Пролетарская МТС) свой план выканала на 204 проценты.

* * *

На аднаўленыя калгасныя жывёлагадоўчыя фермы пастаўлена: буйнай рагатай жывёлы 15400, свіней—2400, авечак—3900 галоў, хатняй птушкі—17800 штук, у тым ліку 2800 гусей і качак.

Для размяшчэння жывёлы ў зімовы час адбудавана і прыстасавана 3462 жывёлагадоўчых будынкі. Загатоўлена 208000 тон грубых і 11800 тон сакавітых кармоў.

ПЛАДЫ СВАБОДНАЙ ПРАЦЫ

гутарка з сакратаром Чачэрскага РК КП(б)Б т. Дзедзікам П. І.

За час акупацыі фашысцкія мярзотнікі нанеслі страт народнай гаспадарцы раёна на 1.519.616.000 рублёў. Нямецкія каты расстралялі, павесілі і жывымі спалілі 1853 совецкіх грамадзян. Угналі на катаргу ў Германію 1.379 юнакоў і дзяўчат. Яны разбурылі і знішчылі ўсю дзяржаўную і кааператыўную прамысловасць, культурна-асветныя ўстановы і калгасы. На месцы многіх квітнеючых вёсак засталіся папялішчы і руіны.

Але зламаць і пакарыць волю народа гітлераўцам не ўдалося. Совецкія патрыёты змагаліся супроць акупантаў у партызанскіх атрадах, у глыбокім падполлі і наносілі ўдары па ворагу. Калгаснае сялянства не аказвала дапамогі нямецкім захопнікам, не выконвала нямецкіх загадаў і не давала ім харчавання. Яно ўпэўнена чакала прыходу Чырвонай Арміі і свайго вызвалення. Дваццаць шостага лістапада 1943 г. на нашу вуліцу прышло свята. Раён і наш абласны цэнтр Гомель былі вызвалены ад нямецкіх захопнікаў. Працоўныя раёна, перамагаючы ўсе цяжкасці, дружна ўзяліся аднаўляць сельгасарцелі і дапамагаць сваёй вызваліцельніцы—Чырвонай Арміі. У першыя дні вызвалення для забеспячэння воінаў было здана 415 тон зярна, 1396 тон бульбы, 659 цэнтнераў мяса, 2478 літраў малака і 491 тысяча рублёў грашыма.

Калгасы раёна сабралі насенне, паспяхова правялі веснавую сяўбу, вырасцілі багаты ўраджай, своечасова і без страт убралі яго, у тэрмін разлічыліся з дзяржавай. І з новага ўраджаю ў фонд Чырвонай Арміі здалі больш 20 тысяч пудоў хлеба.

Велізарная работа праведзена па аднаўленню жывёлагадоўлі. У калгасах арганізавана і ўкамплектавана 32 фермы буйнай рагатай жывёлы, 13 свіна і аўцаферм, 46 птушкаферм, у тым ліку 16—вадаплаваючай птушкі. Пабудавана і адрамантавана 837 грамадскіх калгасных пабудоў. Больш 1200 сямей калгаснікаў сустракаюць гадавіну вызвалення перасяленнем з зямлянак у новыя дамы.

Ажыла і прамысловасць раёна. Адноўлены і працуюць райпрамкамбінат, цагельны, смалакураны заводы і кааператыўна-прамысловыя арцелі, якія выпускаюць прадукцыю шырокага спажывання. У раёне работае 66 школ, 20 хатчытальняў, 2 больніцы, 4 урачэбныя ўчасткі і 12 фельчарскіх пунктаў.

Рыхтуючыся да гадавіны свайго вызвалення ад нямецкай няволі, калгасы паспяхова правялі сяўбу азімых і зараз намагаюць усе сілы на завяршэнне сельскагаспадарчых работ бягучага года. Разгорнута шырокая работа па падрыхтоўцы да веснавой сяўбы 1945 года.

Працоўныя раёна зноў зажылі поўнакроўным творчым жыццём.

Гомель будзе жыць

Цяпер, калі Чырвоная Армія змагаецца ва Усходняй Прусіі, калі набліжаецца час суда, мы яшчэ раз клянемся: мы не забудзем Гомеля!

Яны спалілі выдатны горад. Яны расстрэльвалі на брыючым палёце бежанцаў. Яны смяяліся, гледзячы на трупы дзяцей. Я ведаю забойцаў Гомеля:

,,Силён, заносчив, хорошо сложен,
Любитель спорта и краса округи,
Был немец тот за многие заслуги
Железными крестами награжден,
Народов горе, женщин униженье,
Носил он на груди, как украшенье.
Когда-то он сигары продавал,
Копил гроши, присматривая мебель,
потом оливы Греции ломал
и пил бургундское. Лихой фельдфебель,
он верил, что земная благодать
Затем, чтоб было где маршировать.
Он к нам пришел: еще один поход.
Когда в пыли дорожной бился Гомель,
Он хохотал. В простом крестьянском доме,
К природе снисходя, он ел гречишный мед
И дальше шел. Летели пули мимо,
В своем полку он слыл непобедимым.
Вот он лежит. Раскрыт зубастый рот
И высунут язык. То благосердье,
Что смерть лицу любому придает,
Ему не суждено. Он дик и мерзок..."

Іх многа мёртвых на Волзе, на Дняпры, на Віслe, на Нёмане. Жывых мы знойдзем у паграбах Кенігсберга, на гарышчы Дрэздэна, сярод развалін Берліна. Мы іх знойдзем на краі свету, забойц Гомеля!

Яны доўга цярзалі горад, яны замучылі ўсіх яўраяў, старых жанчын, грудных дзяцей. Яны лічылі, што беларусы будуць нямецкімі рабамі. Яны жадалі зрабіць Гомель нямецкай калоніяй. Яны не ведалі, што мацней усіх „тыграў" сумленне абуранага народу. Яны не разумелі, што ёсць нянавісць, якая прабівае любую браню. Яны не думалі, што на беразе Сожа іх чакае пачатак расплаты.

Мне выпала шчасце быць з байцамі адной з армій, якая вызваляла Гомель. Я бачыў пераправу праз Сож і пачатак гераічнага штурму. Совецкія людзі ішлі насустрач смерці; іх вяла любоў да Радзімы, абурэнне за паруганы Гомель, сум па справядлівасці.

Вызваленне Гомеля было першай главой. Прайшла зіма, вясна, і ў светлую чэрвеньскую ноч Чырвоная Армія кінулася на захад. Так уваскрэслі Магілеў, Мінск, Баранавічы. Так уваскрэсла ўся Беларусь. Мілы і пяшчотны край, ты ў пакуце застаўся верны сабе і верны Радзіме, ты не паддаўся нямецкай ліслівасці, ты не спалохаўся нямецкіх шыбельніц, ты стаў краем помсты. Неаддзяліма цяпер слова „партызаны" ад лясоў Беларусі. Ты не ўздрыгануў, народ Беларусі, і да свята ты прыдзеш з чыстым сумленнем.

Цяпер ужо недалёка дзень гэтага свята. Мы змагаемся на нямецкай і на венгерскай зямлі. Пачалося наступленне саюзнікаў з Заходняй Германіі. Хутка выцягнуць ногі апошнія людаеды.

Я быў у Цераxоўскім раёне, калі дагаралі сёлы, спаленыя немцамі. Я бачыў, колькі зла прынесла нашэсце. Але вось ужо стукаюць тапары, вішчаць пілы; край адбудоўваецца. Мы адновім Гомель—горад-прыгажун на беразе шырокага Сожа. Мы адновім яго сады і дамы, мы дапаможам залячыць душэўныя раны людзей, якія пражылі два годы ў чумным свеце фашызма. Мы адновім Чалавека, вялікага совецкага Чалавека, вызваленага ад фашысцкай заразы, ад расавых забабонаў, ад спекуляцыі, ад угодніцтва. Блізка да канца страда салдата. Пачынаецца страда будаўнікоў, земляробаў, пісьменнікаў, настаўнікаў, страда аднаўлення. Гомель жадае жыць! Гомель будзе жыць.

ІЛЬЯ ЭРЭНБУРГ.

Трэці Беларускі фронт

Лётчык-знішчальнік, старшы лейтэнант І. Т. Кошалеў да вайны работаў слесарам паравознага дэпо ст. Орша. Зараз ён—вопытны лётчык. Тав. Кошалёў зрабіў 100 вылетаў, збіў 7 нямецкіх самалётаў.
Фотахроніка ТАСС.

Адраджэнне завода

Да вайны наш завод быў адным з буйнейшых прадпрыемстваў Совецкай Беларусі. З болем у сэрцы мы пакідалі родны завод у жнівеньскія дні 1941 года. З радасцю мы вярнуліся назад.

З партызанскіх лясоў, з совецкага тыла на завод прыходзілі людзі. Слесары, токары, фрэзероўшчыкі сталі плотнікамі, каменшчыкамі, тынкавальшчыкамі. Аднаўленне пачалося з сэрца завода — электрастанцыі. Раніцай 23 лютага 1944 года ў горадзе пачуўся першы гудок завода. Калектыў прадпрыемства салютаваў доблеснай Чырвонай Арміі.

Не гледзячы на адсутнасць матэрыялаў, інструментаў і кваліфікаваных рабочых-будаўнікоў, завод адраджаўся. Чэркасаўцы адпрацавалі больш 48 тысяч чалавека-гадзін. Набліжаўся май. Калектыў цэха, дзе начальнікам т. Злотнікаў, прыступіў да выпуску першай прадукцыі. З месяца ў месяц перавыконваецца праграма. Выпуск гатовай прадукцыі ў параўнанні з маем павялічыўся больш чым у 5 разоў. На заводзе працуюць рамонтна-механічны, электрасілавы, чыгуналіцейны і іншыя цэхі завода. Фронту і краіне ўжо дана звыш чым на два мільёны рублёў прадукцыі.

Лепшай брыгадай у нас лічыцца комсамольска-маладзёжная франтавая брыгада слесароў-электрыкаў Лавягіна. Брыгада ўзнагароджана граматай Гомельскага гаркома комсамола. Ад 200 да 250 процантаў даюць члены брыгады Лавягін, Башлакоў, Заец і другія.

Завод у дні гадавіны заканчвае выкананне гадавой праграмы. Святкаванне дня вызвалення напаўняе нас новымі сіламі для поўнага адраджэння свайго прадпрыемства.

А. СТАСЕНКА,
комсорг ЦК ВЛКСМ
на заводзе.

ВОІНЫ ВІНШУЮЦЬ ГАМЕЛЬЧАН

У рэдакцыю газеты „Гомельская праўда“ паступіла рад пісем ад франтавікоў—гамельчан, у якіх яны віншуюць землякоў з гадавінай вызвалення Гомеля ад нямецкіх захопнікаў.

Разам з вамі святкую гэты дзень

Усім сэрцам і душою я ў дзень 26 лістапада разам з вамі. У мінулым годзе дзень вызвалення Гомеля быў для мяне таксама вялікім радасным днём. Я выйшаў з лесу разам з партызанскім атрадам, змагаўся з ворагам у яго тылах.

За гэтыя цяжкія годы я страціў сваіх любімых сяброў і сярод іх блізкага таварыша Косцю Макарава. Пасля вызвалення Гомельшчыны я ўшоў у Чырвоную Армію, з якой знаходжуся за межамі совецкай зямлі.

Урад высока ацаніў маю баявую работу. Нядаўна ў шпіталі пасля ранення камандаванне ўручыла мне ордэн Айчыннай вайны II ступені. Маё сэрца білася ўзмоцнена ад радасці і хвалявання.

Я даю вам абяцанне, вызваленыя грамадзяне Гомельшчыны, што, як і раней партызанам, так і зараз чырвонаармейцам буду біцца з ворагам, каб адпомсціць за нашу цудоўную Беларусь і яе пакуты.

Гвардыі чырвонаармеец
А. ДАНІЛЕНКА.
П. п. 34547—А.

Ад Жлобіна да Варшавы

У радах партызан мы прайшлі вялікую школу барацьбы з нямецкімі захопнікамі. У мінулым годзе многа партызан першай гомельскай брыгады пайшлі на фронт, каб працягваць барацьбу з ворагам у радах арміі. Мы прайшлі шлях ад Жлобіна да Варшавы.

У дзень гадавіны я віншую вас і паведамляю, што мы не адстаем ад сваіх таварышоў—чырвонаармейцаў. На фронце праявіў храбрасць і геразім наш таварыш партызан Алесь Цюльга. Ён стаў адважным разведчыкам. За смеласць пры фарсіраванні ракі Вісла і адважную разведку чырвонаармеец Алесь Цюльга атрымаў высокае званне Героя Совецкага Саюза.

У нашай часці храбрымі разведчыкамі лічацца былыя гомельскія партызаны Чыграй і Канцавенка. Яны ўзнагароджаны ордэнамі. Вы можаце быць упэўнены—мы дойдзем да звярынай бярлогі і даб'ем гітлераўскага звера.

Чырвонаармеец
М. КРУЧКОЎ.

Гамельчане ваююць у Венгрыі

Гэта пісьмо я пішу з Венгрыі. Прайшло ўжо пяць месяцаў, як мы перайшлі граніцу—раку Прут, прайшлі ўсю Румынію і зараз працягваем барацьбу за другой граніцай—венгерскай.

Нянавісць узнімаецца да ворага, калі бачыш у памешчыцкіх маёнтках, як пакутвалі нашы совецкія людзі, угнаныя сюды на катаргу. У маёнтках на дварах мы бачылі многа нашых рускіх сеялак і плугоў. На іх маркі „Ростсельмаша“, „Гомсельмаша“. Гэта было награблена ў Совецкім Саюзе.

Нашы гамельчане адважна ваююць у Венгрыі і помсцяць за пакуты Гомеля, за забітых і закатаваных нямецкімі і венгерскімі катамі жыхароў Гомельшчыны. Думаю, што маё пісьмо прыдзе да гадавіны вызвалення Гомеля, і па-гэтаму шлю гарачыя прывітанні жыхарам вызваленай маёй роднай Гомельшчыны.

Старшы сержант
М. ФЕЙГІН.

Летапіс партызанскіх спраў

Восень 1941 года. У рэстаране на Совецкай вуліцы Гомеля немцы арганізавалі банкет. Яны святкавалі «дзень захопу Масквы». Свята не ўдалося. Гітлераўскім дурням нават з вялікай вышыні, на якую яны ўзляцелі пры выбуху міны, закладзенай партызанамі, Маскву ўсё-ж убачыць не давялося.

* * *

Канец 1942 года і асабліва ўвесь 1943 год былі годамі вялікага размаху дыверсійнай работы на чыгуначных і шасейных шляхах. Толькі партызанскія атрады заходняй зоны вобласці падарвалі 769 варожых эшалонаў на пяці магістралях Гомельскага чыгуначнага вузла. Пры гэтым было знішчана і пашкоджана 723 паравозы, 5862 вагоны з цяжарамі і жывой сілай. Партызаны падарвалі і знішчылі 14 танкаў, 6 самалётаў, 13 бронемашын, 750 аўтамашын, 69 матацыклаў, 12983 штукі рэек, 149 кілометраў тэлефоннай сувязі і 386 мастоў.

* * *

Брыгады і атрады Гомельскага злучэння правялі звыш 200 баёў. Лоеўскі атрад двойчы з баямі займаў раённы цэнтр—гарадскі пасёлак Лоеў. Партызанскія брыгады займалі раённы цэнтр—пасёлак Стрэшын. Адвойчы гітлераўцы наблізіліся да вёскі Лясное. Партызаны надрыхтаваліся. Сустрэўшы дружны адпор, немцы заляглі. Удалым манёўрам з флангаў, партызаны пачалі акружаць ворага. Нямецкі лейтэнант застрэліўся. Гітлераўцы разгубіліся. Немцы не вытрымалі націску і пабеглі. Тры кілометры праследвалі партызаны гітлераўцаў і не супакоіліся да таго часу, пакуль не знішчылі ўсіх да адзінага. Партызанам дасталіся багатыя трафеі.

* * *

Партызанскім рухам кіравалі выпрабаваныя большэвікі. У Гомельскім гарадскім атрадзе «Большэвік» знаходзіліся сакратар абкома КП(б)Б тав. Куцак, сакратары гаркома КП(б)Б тт. Барыкін і Антонаў, сакратары райкомаў партыі горада Гомеля тт. Балхавіцін, Рамбаеў, Кас'янаў, Юдзін. У радах Лоеўскага атрада змагаліся тры сакратары райкома партыі тт. Анішчанка, Сінякоў і Дундукоў. У Чачэрскім і Рагачоўскім раёнах партызанскую барацьбу ўзначальвалі сакратары райкомаў партыі тт. Дзедзік і Свярдлоў. Комсамольскімі арганізацыямі кіраваў сакратар Гомельскага абкома комсамола т. Рудак. Сакратар Гомельскага абкома КП(б)Б т. Кожар, які ўзначальваў барацьбу гомельскіх партызан, атрымаў воінскае званне генерал-маёра і званне Героя Совецкага Саюза.

На поўдні ад Гомеля. На здымку: байцы Н-скай часці перапраўляюцца праз раку Сож пры заняцці Гомеля (1943 год).
Фотахроніка ТАСС.

АД СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

Аператыўная зводка за 24 лістапада

Войскі ЛЕНІНГРАДСКАГА фронта, пры падтрымцы караблёў Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота, у выніку ўпартых баёў, 24 лістапада завяршылі ачышчэнне ад праціўніка вострава САРЭМА (ЭЗЕЛЬ), ператворанага немцамі ў апорны пункт, які прыкрываў подступы да РЫЖСКАГА заліва. Тым самым тэрыторыя Совецкай ЭСТОНІІ поўнасцю вызвалена ад нямецкіх захопнікаў.

Авіяцыя Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота наносіла ўдары па караблях праціўніка ля паўднёвай аканечнасці вострава САРЭМА (ЭЗЕЛЬ), у выніку чаго патоплены 1 мінаносец праціўніка, 1 вартавы карабль і 2 вартавых кацеры. Прамымі пападаннямі трох бомб пашкоджан адзін цяжкі крэйсер, апрача таго, пашкоджаны два вартавыя караблі і адна дэсантная баржа.

У Чэхаславакіі на паўночны захад і захад ад горада ЧОП нашы войскі з баямі занялі некалькі населеных пунктаў і сярод іх Убрэж, Фэкішоўцэ, Рэвіштэ, Блатне, Рэмеці, Нокча Крысоў і чыгуначная станцыя ЧЭРНА.

У ВЕНГРЫІ нашы войскі, пераадольваючы супраціўленне і контратакі праціўніка, авалодалі населенымі пунктамі Мезі-Замбор, Ледзьем-Беніэ, Майош, Пуста Уйвілаг, Сімардзі, Палошверэшмарт, Дзьендзьешальмош, Баг.

На іншых участках фронта—пошукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

За 23 лістапада нашы войскі падбілі і знішчылі 23 нямецкіх танкі. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 70 самалётаў праціўніка.

Аператыўная зводка за 25 лістапада

На працягу 25 лістапада на тэрыторыі Чэхаславакіі, на паўночны захад і захад ад горада ЧОП, нашы войскі з баямі занялі населеныя пункты НЯМЕЦКА ПАРУБА, ЙОВСА, КУШЫН, КЛАКАЧОЎ, ГАЖ ЯСТРЭБА, УНЯЧОЎЦЭ, БАЦЯНЫ, МАЛЫ і ВЯЛ[illegible]ДАНІ ТАРКАН.

У Венгрыі нашы войскі авалодалі населенымі пунктамі ОРЭГ-ЧАНАЛОШ, КАКАШ, ТАРНАСЭНТМАРЫЯ, КЕРЕКХАРАС, ДЭМАНТ.

На другіх участках фронта—пашукі разведчыкаў і ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

За 24 лістапада нашы войскі падбілі і знішчылі 56 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 27 самалётаў праціўніка.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Адстаўка Мікалайчыка

ЛОНДАН, 24 лістапада. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, сёння ўвечары ў Лондане аб'яўлена аб адстаўцы прэм'ер-міністра польскага ўрада Станіслава Мікалайчыка. Фарміраванне новага кабінета даручана намесніку прэм'ер-міністра Квапінскаму.

Налёт амерыканскіх „Лятаючых крэпасцей“ на Токіо

НЬЮ-ЁРК, 24 лістапада. (ТАСС). Паводле паведамлення ваеннага міністэрства ЗША, буйныя сілы бамбардыроўшчыкаў „Лятаючая крэпасць“ зрабілі сёння налёт на Токіо. Налёт быў праведзен у дзённы час з баз, якія знаходзяцца на востраве Сайпан (Марыянскія астравы).

Камандуючы ваенна-паветранымі сіламі амерыканскай арміі генерал Арнольд заявіў, што цяпер уся японская імперыя знаходзіцца ў радыусе дзеяння амерыканскіх самалётаў. Апошні налёт нанёс велізарныя страты такійскай прамысловасці.

ТОКІО, 25 лістапада. (ТАСС). У паведамленні японскай імператарскай стаўкі, перададзеным агенцтвам Домей Цусін, гаворыцца: „Сёння амерыканскія бамбардыроўшчыкі, якія базіруюцца на Марыянскія астравы, некалькімі хвалямі на вялікай вышыні зрабілі налёт на раён сталіцы. Налёт працягваўся каля двух гадзін“.

Як указваецца, у палёце ўдзельнічала 70 бамбардыроўшчыкаў.

В. а. адказнага рэдактара А. П. УС.

Друкарня „Палесдрук“ 1К01027 Адрас рэдакцыі: г. Гомель, Веткаўская, 25, тэл. 0-89.